

IZLOŽBA U STALNOM POSTAVU MUZEJA GRADA ZAGREBA

CE
SI
ZAGREBU /

/ ZAGREB
CESIMA

18. LIPNJA 2025. – 1. OŽUJKA 2026.

ČESI
ZAGREBU /
/ ZAGREB
ČESIMA

IZLOŽBA U STALNOM POSTAVU
MUZEJA GRADA ZAGREBA

MUZEJ GRADA
ZAGREBA /
OPATIČKA 20

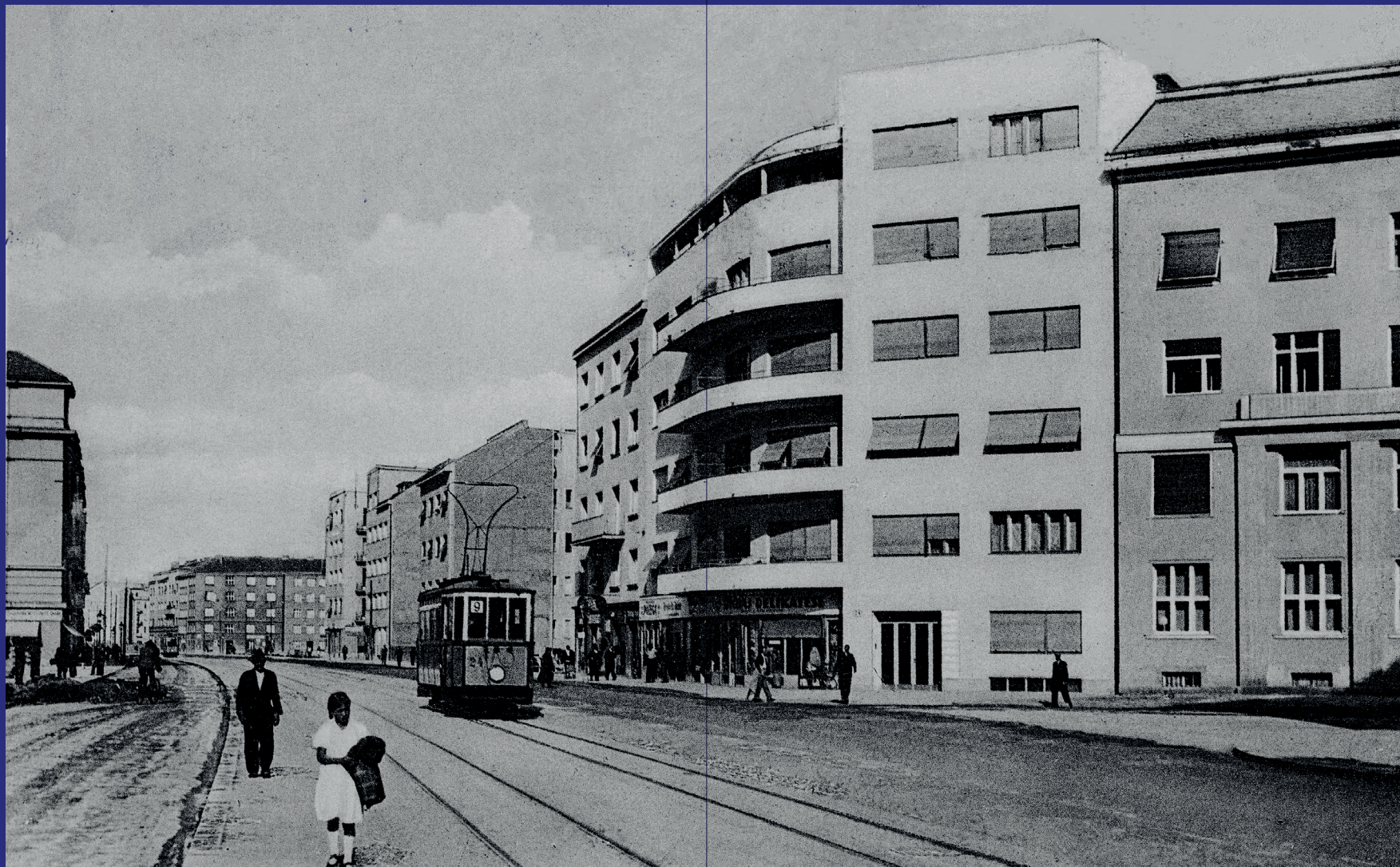
ČESI ZAGREBU / ZAGREB ČESIMA
IZLOŽBA U STALNOM POSTAVU
MUZEJA GRADA ZAGREBA

Povod izložbi značajna je godišnjica djelovanja Češke besede Zagreb (utemeljena 1874.), jedne od najstarijih manjinskih udruga u Hrvatskoj. Pripadnici češke nacionalne manjine organizirano djeluju u Zagrebu stoljeće i pol te su sačuvali obilježja nacionalnog identiteta, a ujedno su integrirani u hrvatsko društvo kao njegovi prepoznatljivi dionici. Česi su doprinijeli razvoju obrazovanja, kulture, znanosti i graditeljstva, zatim tehnološkom i gospodarskom napretku glavnoga grada Hrvatske, a neki su se istaknuli u umjetnostima. Zauzvrat je Zagreb doseljenim Česima postao drugi dom, a njihovim potomcima rodni kraj. Jednima i drugima Hrvatska je postala domovinom.

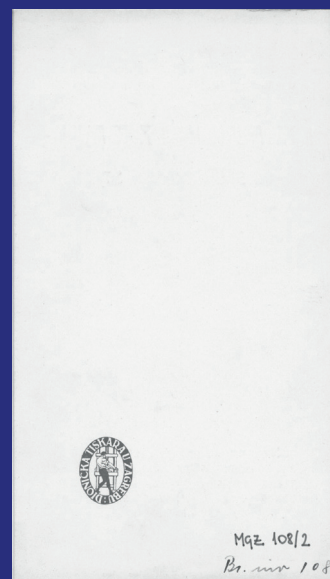
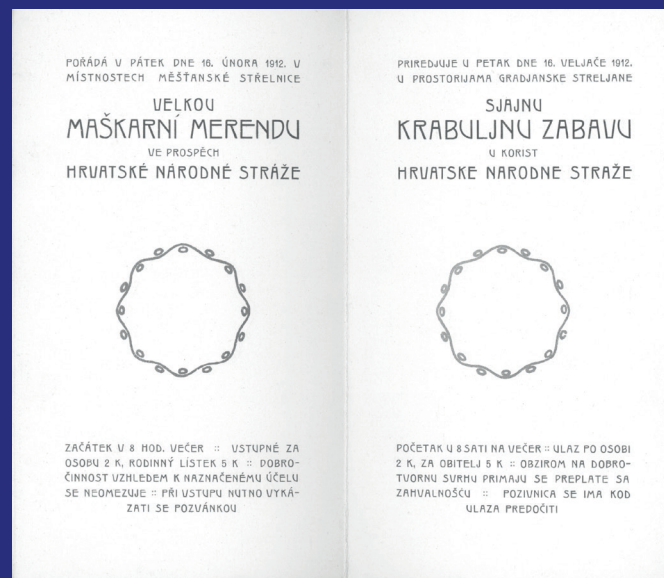
Koncepcija izložbe razvijala se na tragu postojećih istraživanja o osobama češkog podrijetla koje su imale istaknutu ulogu u povijesti Zagreba od srednjeg vijeka naovamo. Premda je značajna godišnjica Češke besede Zagreb bila povod izložbi, kriterij za prezentiranje pojedinih ličnosti i njihovih doprinosa nije nacionalnost, već zavičajnost. Stoga su na izložbi zastupljene i osobe podrijetlom iz čeških zemalja koje nisu etnički Česi, već primjerice Nijemci ili Židovi.

Izložba šezdesetak životopisa znamenitih osoba, uz stručne tekstove o toponimima, ustanovama, građevinama i prožimanju umjetničkih, prosvjetilačkih i religijskih utjecaja unutar srednjoeuropskog kulturnog kruga, omogućuje stjecanje ili nadopunjavanje znanja o lokalnoj, nacionalnoj i transnacionalnoj povijesti. Povezani s eksponatima i digitaliziranim presnimkama predmeta iz fundusa muzejskih zbirki, biografije i drugi stručni tekstovi posjetiteljima također nude novo čitanje stalnog postava Muzeja grada Zagreba.

Multietničnost i migracije svojstveni srednjoeuropskom prostoru, koji su stoljećima povezivali zajednički državni okvir i slične povijesne okolnosti, na izložbi dolaze do izražaja kao prednost i katalizator napretka Zagreba.

RASKRIŽJE ZVONIMIROVE I ŠUBIČEVE ULICE
Orient, 1940. / vlasnik: Muzej grada Zagreba
Zgrada Češkog narodnog doma krajnje je desno.

POZIVNICA NA KRABULJNU ZABAVU
ČEŠKE BESEDE U ZAGREBU / Dionička
tiskara, 1912. / vlasník: Muzej grada Zagreba

/
**POPIS OSOBA, TOPONIMA,
 USTANOVA I GRAĐEVINA
 NA IZLOŽBI (PO TEMAMA U
 STALNOM POSTAVU)**

TEMA

4 PRVI SPOMEN ZAGREBA U POVIJESTI

**DUH, zagrebački biskup
 (11. stoljeće)**

TEMA

5 SLOBODNI I KRALJEVSKI GRAD NA GRADECU

ČEHI, selo kraj Zagreba

TEMA

6 RAZMIRICE, KAŽNJAVANJA, PRAZNOVJERJA

**IVAN SMILO BOHEMUS, zagrebački biskup
 (14. stoljeće)**

TEMA

7 MEDVEDGRAD

**IVAN PEHEM I IVAN PETROV IZ PRAGA,
 stanovnici Gradeca
 (15. stoljeće)**

TEMA

12 GRADNJA KATEDRALE

**TRAGOVI PRAŠKIH GRADITELJA U ZAGREBU
 (14. – 15. stoljeće)**

TEMA

21 REDOVNICI POTIČU POBOŽNOST I OBRAZOVANJE

**ANTUN JANDERA, tiskar
 (Příbram, 1738. – Zagreb, 1772.)**

**ČESI U ZAGREBAČKOJ GIMNAZIJI
 (17. stoljeće)**

TEMA

25 PARKOVI I ŠETALIŠTA

**IVAN ZASCHE, slikar
 (Jablonec, 1825. – Zagreb, 1863.)**

**FRANJO SERAFIN KÖRBLER, vrtlar
 (Dačice, 1812. – Zagreb, 1866.)**

26 ŽIVOT U PODGRAĐU

IVAN EITHER, graditelj
(Moravska, ? – Zagreb, 1822.)

27 DOBA HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA

VOJTA BRANIŠ, kipar
(Bzenec, 1893. – Zagreb, 1983.)

BARTOL FELBINGER, graditelj
(Cheb, 1785. – Zagreb, 1871.)

JOSIP PRAUS, novinar i političar
(Rychnov, 1829. – Sisak 1874.)

IVAN HAVLIČEK, političar i nakladnik
(Zagreb, 1810. – Zagreb, 1863.)

28 BAN JOSIP JELAČIĆ

SOFIJA JELAČIĆ, hrvatska banica
(Napajedla, 1834. – Beč, 1877.)

30 GRAĐANSKA DRUŠTVA

FRANJO POKORNI, skladatelj
(Zagreb, 1825. – Zagreb, 1859.)

32 ILICA POSTAJE GLAVNA TRGOVAČKA ULICA

FRANJO POKORNY, tvorničar
(Ogulin, 1826. – Zagreb, 1893.)

33 IZ FOTOGRAFSKOG ATELIJERA

IVAN STANDL, fotograf
(Prag, 1832. – Zagreb, 1897.)

34 DONJI GRAD

VINKO DVOŘÁK, fizičar
(Dušejev, 1848. – Zagreb, 1922.)

LAVOSLAV GEITLER, slavist i paleograf
(Prag, 1847. – Döbling kraj Beča, 1885.)

JAROMÍR HANĚL, pravni povjesničar
(Třebíč, 1847. – Znojmo, 1910.)

GUSTAV JANEČEK, kemičar i farmaceut
(Konopište, 1848. – Zagreb, 1929.)

DRAGUTIN ZAHRADNIK, matematičar
(Litomyšl, 1848. – Brno, 1916.)

BOHUSLAV JIRUŠ, botaničar i liječnik
(Prag, 1841. – Prag, 1901.)

VÍTĚZSLAV DURCHÁNEK, vrtlar
(Jaroměř, 1857. – Celje, 1924.)

JOSIP KALASANCIJE SCHLOSSER, liječnik i prirodoslovac
(Jindřichov, 1808. – Zagreb, 1882.)

JULIO DEUTSCH, arhitekt
(Kopřivná, 1859. – Zagreb, 1922.)

JOSIP KALLINA, tvorničar i trgovac
(Žatec, 1839. – Zagreb, 1905.)

RUPERT MELKUS, urbanist i arhitekt
(Brtnice, 1833. – Zagreb, 1891.)

35 KAZALIŠNI ŽIVOT**ČESI I ZAGREBAČKO KAZALIŠTE**

(1. pol. 19. stoljeća)

NINA VAVRA, glumica i prevoditeljica
(Križevci, 1879. – Zagreb, 1942.)

MARIJA RUŽIČKA STROZZI, glumica
(Litovel, 1850. – Zagreb, 1937.)

VÁCLAV ANTON, operni pjevač, glumac i redatelj
(Plzeň, 1850. – Zagreb, 1917.)

ARNOŠT GRUND, glumac, pjevač i redatelj
(Prag, 1866. – Zagreb, 1929.)

36 KOMUNALNA DJELATNOST

MILUTIN CIHLAR NEHAJEV, književnik i novinar
(Senj, 1880. – Zagreb, 1931.)

VJENCESLAV NOVAK, književnik i glazbenik
(Senj, 1859. – Zagreb, 1905.)

JOSIP FERDINAND DEVIDÉ, gospodarski i
prosvjetni djelatnik
(Prag, 1826. – Zagreb, 1897.)

37 ŽIVOT U DRUŠTVIMA

ČEŠKA BESEDA ZAGREB, udruga
(utemeljena 1874.)

ČEŠKI NARODNI DOM U ZAGREBU
(izgrađen 1937.)

DRAGUTIN OTOKAR ČECH, agrokemičar
(Vejprty, 1842. – Zagreb, 1895.)

MARIJA FABKOVIĆ, učiteljica i publicistkinja
(Prag, 1833. – Zagreb, 1915.)

FRANTIŠEK KOŽELUH, nogometni trener
(Prag, 1887. – Prag, 1969.)

FRANJO HOCHMAN, sportski djelatnik
(Brandýs nad Labem, 1850. – Zagreb, 1893.)

JOSIP HANUŠ, vježbač i sportski djelatnik
(Svémyslice, 1852. – Hrvatska Dubica, 1927.)

39 ODJECI S BOJIŠNICE

JAKOB HLAVKA, tvorničar
(Křenice, 1869. – Zagreb, 1955.)

40 KUĆA I ŽIVOT

FRAN LHOTKA, skladatelj i glazbeni pedagog
(Mladá Vožice, 1883. – Zagreb, 1962.)

VÁCLAV HUML, violinist i glazbeni pedagog
(Beroun, 1880. – Zagreb, 1953.)

MILAN SACHS, dirigent
(Lišov, 1884. – Zagreb, 1968.)

BERTA HEINZEL, dobrotvorka
(Prag, 1881. – Zagreb, 1969.)

MARIJA RADIĆ, političarka i javna djelatnica
(Prag, 1874. – Zagreb, 1954.)

VJEKOSLAV NOVOTNI, sportski djelatnik
(Petrinja, 1843. – Zagreb, 1928.)

LAV KALDA, arhitekt
(Bilovec, 1880. – Zagreb, 1956.)

40 KUĆA I ŽIVOT

VJEKOSLAV BASTL, arhitekt
(Příbram, 1872. – Zagreb, 1947.)

RUDOLF KINCL, frizerski majstor
(Banja Luka, 1900. – Zagreb, 1983.)

42 U SOCIJALISTIČKOJ STVARNOSTI

MILA WOD, kiparica
(Budimpešta, 1888. – Zagreb, 1968.)

JOSIP SALAČ, svećenik i pomoćni zagrebački
biskup
(Darugar, 1908. – Zagreb, 1975.)

MARTA SVEČNJAK, slikarica i keramičarka
(Holić, 1903. – Zagreb, 1993.)

BRANKO SOUČEK, informatičar
(Bjelovar, 1930. – Bari, 2014.)

JAROSLAV ŠIDAK, povjesničar
(Beč, 1903. – Zagreb, 1986.)

43 ZAGREBAČKA ŠKOLA CRTANOG FILMA

ZLATKO BOUREK, slikar, kipar, kostimograf,
scenograf, redatelj, autor crtanih i igranih filmova
(Požega, 1929. – Zagreb, 2018.)

VLADIMIR TEREŠAK, filmski djelatnik i producent
(Končanica, 1928. – Zagreb, 2007.)

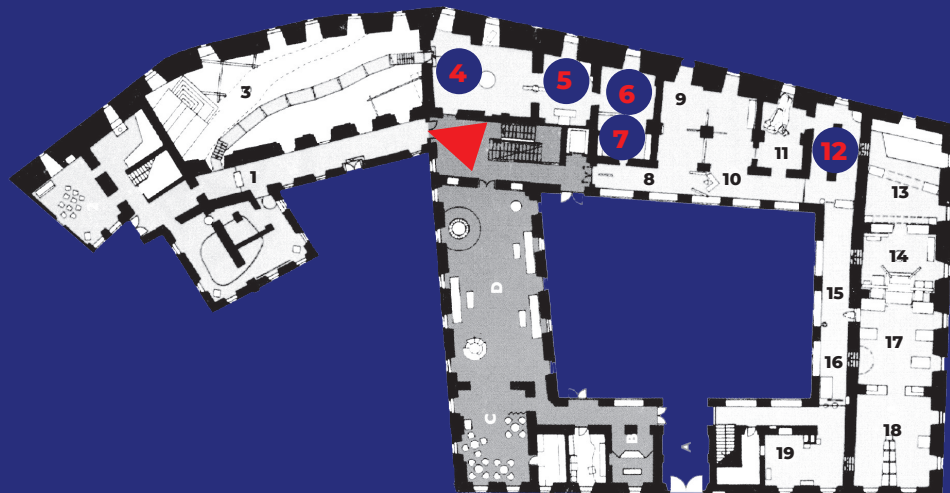
45 ODJECI ZAGREBAČKIH DOGAĐANJA

ALBERT BAZALA, filozof
(Brno, 1877. – Zagreb, 1947.)

SREĆKO PASTOR, tvorničar
(Dobra, 1908. – Zagreb, 1947.)

0

PRIZEMLJE

TEMA

**4 PRVI SPOMEN ZAGREBA
U POVIJESTI**
DUH

TEMA

**5 SLOBODNI I KRALJEVSKI
GRAD NA GRADECU**
SELO ČEHI

TEMA

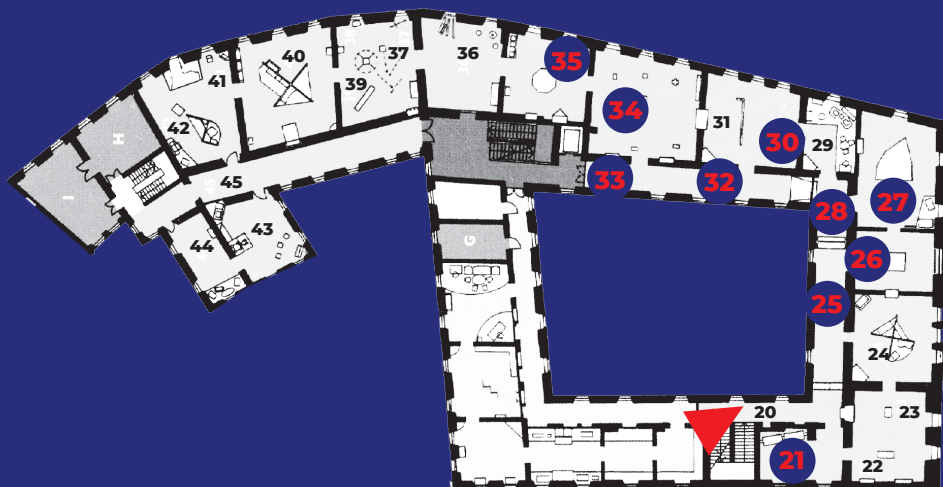
**6 RAZMIRICE, KAŽNJAVANJA,
PRAZNOVJERJA**
IVAN SMILO BOHEMUS

TEMA

7 MEDVEDGRAD
IVAN PEHEM I IVAN PETROV
IZ PRAGA

TEMA

12 GRADNJA KATEDRALE
TRAGOVI PRAŠKIH
GRADITELJA

TEMA

**21 REDOVNICI POTIČU
POBOŽNOST I OBRAZOVANJE**
 ANTUN JANDERA, ČESI U
 ZAGREBAČKOJ GIMNAZIJI

TEMA

25 PARKOVI I ŠETALIŠTA
 IVAN ZASCHE, FRANJO
 SERAFIN KÖRBLER

TEMA

26 ŽIVOT U PODGRAĐU
 IVAN EITHER

TEMA

**27 DOBA HRVATSKOG
NARODNOG PREPORODA**
 VOJTA BRANIŠ, BARTOL
 FELBINGER, JOSIP PRAUS,
 IVAN HAVLIČEK

TEMA

28 BAN JOSIP JELAČIĆ
 SOFIJA JELAČIĆ

TEMA

30 GRAĐANSKA DRUŠTVA
 FRANJO POKORNI

TEMA

**32 ILICA POSTAJE GLAVNA
TRGOVAČKA ULICA**
 FRANJO POKORNY

TEMA

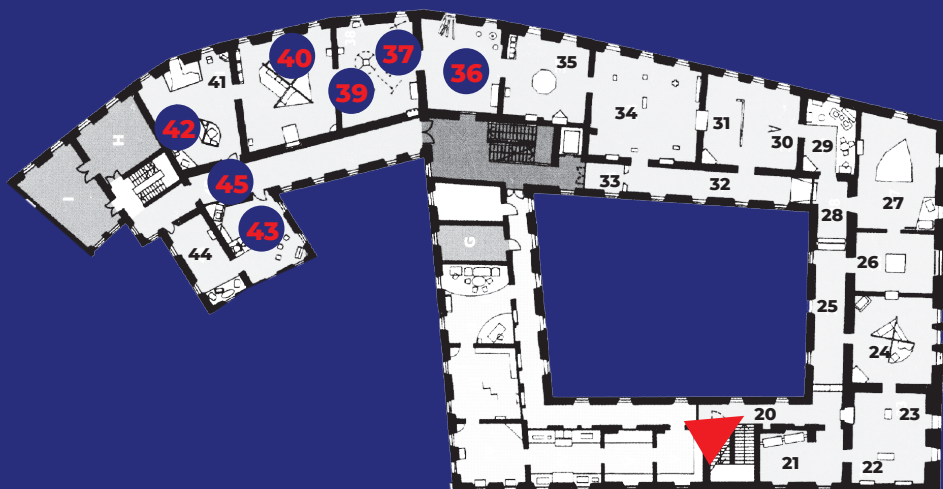
**33 IZ FOTOGRAFSKOG
ATELIJERA**
 IVAN STANDL

TEMA

34 DONJI GRAD
 VINKO DVOŘÁK,
 LAVOSLAV GEITLER,
 JAROMÍR HANĚL,
 GUSTAV JANEČEK,
 DRAGUTIN ZAHRADNIK,
 BOHUSLAV JIRUŠ,
 VÍTĚZSLAV DURCHÁNEK,
 JOSIP KALASANCIJE
 SCHLOSSER, JULIO
 DEUTSCH, JOSIP KALLINA,
 RUPERT MELKUS

TEMA

35 KAZALIŠNI ŽIVOT
 ČESI I ZAGREBAČKO
 KAZALIŠTE, NINA VAVRA,
 MARIJA RUŽIČKA
 STROZZI, VÁCLAV ANTON,
 ARNOŠT GRUND

TEMA

**36 KOMUNALNA
DJELATNOST**

MILUTIN CIHLAR
NEHAJEV, VJENCESLAV
NOVAK, JOSIP
FERDINAND DEVIDÉ

TEMA

37 ŽIVOT U DRUŠTVIMA

ČEŠKA BESEDA ZAGREB,
ČEŠKI NARODNI DOM,
DRAGUTIN OTOKAR
ČECH, MARIJA
FABKOVIĆ, FRANTIŠEK
KOŽELUH, FRANJO
HOCHMAN, JOSIP
HANUŠ

TEMA

39 ODJECI S BOJIŠNICE
JAKOB HLAVKA

TEMA

40 KUĆA I ŽIVOT

FRAN LHOTKA, VÁCLAV
HUML, MILAN SACHS,
BERTA HEINZEL, MARIJA
RADIĆ, VJEKOSLAV
NOVOTNI, LAV KALDA,
VJEKOSLAV BASTL,
RUDOLF KINCL

TEMA

**42 U SOCIJALISTIČKOJ
STVARNOSTI**

MILA WOD, JOSIP
SALAČ, MARTA
SVEČNJAK, BRANKO
SOUČEK, JAROSLAV
ŠIDAK

TEMA

**43 ZAGREBAČKA ŠKOLA
CRTANOG FILMA**

ZLATKO BOUREK,
VLADIMIR TEREŠAK

TEMA

**45 ODJECI ZAGREBAČKIH
DOGAĐANJA**

ALBERT BAZALA,
SREĆKO PASTOR

DEPLIJAN

ČESI ZAGREBU / ZAGREB ČESIMA
Izložba u stalnom postavu Muzeja
grada Zagreba
18. lipnja 2025. – 1. ožujka 2026.

NAKLADNIK
Muzej grada Zagreba

ZA NAKLADNIKA
dr. sc. Aleksandra Berberih Slana

AUTORI TEKSTA
Goran Arčabić, Marijan Lipovac

LEKTURA I KOREKTURA
Kristina Ferenčina

DIZAJN I PRIJELOM
Bilić_Müller, Zagreb

TISAK
Printera, Sveta Nedelja

NAKLADA
300

© 2025. Muzej grada Zagreba

Realizaciju izložbe financirali su
Gradski ured za kulturu i civilno
društvo Grada Zagreba i Ministarstvo
kulture i medija Republike Hrvatske.

IZLOŽBA

KONCEPCIJA I SCENARIJ IZLOŽBE
Goran Arčabić, Maja Arčabić, Marijan
Lipovac

AUTOR TEKSTOVA
Marijan Lipovac

UVODNA LEGENDA
Goran Arčabić

STRUČNE SURADNICE
Ivana Marušić, Marina Perica
Krapljanov, Dubravka Stančec

OBLIKOVANJE IZLOŽBE
Bilić_Müller, Zagreb

LEKTURA I KOREKTURA
Kristina Ferenčina

**OBRADA I PRIPREMA FOTOGRAFIJA
ZA TISAK**
Niko Potočnjak

PRODUKCIJA
GS reklama, Zadar

MEDIJSKE OBJAVE I OGLAŠAVANJE
Ana Torić

Na izložbi je zastupljena građa
Kazališne zbirke, Zbirke slikarstva,
grafike i primijenjene grafike, Zbirke
arhivalija, Zbirke razglednica, Zbirke
fotografija i Knjižnice Muzeja grada
Zagreba.
Hrvatski povijesni muzej ustupio je
pravo korištenja predmeta inventarne
oznake HPM-PMH-2744 u digitalnoj
presnimci.

